

Misja,
społeczna rola
i kultura instytucjonalna
Konferencji Rektorów
Akademickich Szkół Polskich

SZTUKA REKTORSTWA,
KONTEKST SYSTEMOWY
I DOKONANIA KRASP

*Uniwersytet jest konserwatywną innowacją –
to świątynia wiedzy i centrum doskonałości.*

Poznań, 25 listopada 2022 r.

DEDYKACJA

*W 25-lecie KRASP
Przyjaciolom w sztuce rektorstwa pracę tę poświęcam*

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jerzy Woźnicki', written in a cursive style.

CZĘŚĆ I KONTEKST SYSTEMOWY I ISTOTA REKTORSTWA UCZELNI

CZĘŚĆ II KRASP Z PERSPEKTYWY 25 LAT DZIAŁALNOŚCI – NA PODSTAWIE I Z WYKORZYSTANIEM FRAGMENTÓW DOKUMENTÓW ORAZ WCZEŚNIEJSZYCH OPRACOWAŃ I PUBLIKACJI

CZĘŚĆ III FUNDACJA REKTORÓW POLSKICH JAKO CZŁONEK „RODZINY KRASP-OWSKIEJ” WE WSPÓŁDZIAŁANIU Z UCZELNIAMI CZŁONKOWSKIMI

CZĘŚĆ I. KONTEKST SYSTEMOWY I ISTOTA REKTORSTWA UCZELNI

Rozdział 1. Idea uniwersytetu, system szkolnictwa wyższego i nauki, uczelnia jako podmiot porządku prawnego

Rozdział 2. Wymogi regulacyjne dotyczące szkolnictwa wyższego

Rozdział 3. Uwarunkowania deregulacyjne w systemie szkolnictwa wyższego

Rozdział 4. Sztuka rektorstwa

CZĘŚĆ II. KRASP Z PERSPEKTYWY 25 LAT DZIAŁALNOŚCI – NA PODSTAWIE I Z WYKORZYSTANIEM FRAGMENTÓW DOKUMENTÓW ORAZ WCZEŚNIEJSZYCH OPRACOWAŃ I PUBLIKACJI

Rozdział 5. Geneza utworzenia i tożsamość KRASP jako reprezentacji uczelni akademickich

Rozdział 6. Misja i społeczna rola KRASP

Rozdział 7. Sfera governance w funkcjonowaniu KRASP

Rozdział 8. Udział KRASP w procesie opracowywania projektów ustaw z 2005 r. i 2018 r. na podstawie dokumentów oraz wcześniejszych opracowań i publikacji autora

Rozdział 9. Przegląd dokonań KRASP z uwzględnieniem wewnętrznych problemów w działalności w kolejnych kadencjach

CZĘŚĆ III FUNDACJA REKTORÓW POLSKICH JAKO CZŁONEK „RODZINY KRASP-OWSKIEJ” WE WSPÓŁDZIAŁANIU Z UCZELNIAMI CZŁONKOWSKIMI

Rozdział 10. Geneza powstania, założyciele, misja Fundacji Rektorów Polskich i Instytutu Społeczeństwa Wiedzy. Politechnika Warszawska jako patron instytucjonalny Fundacji Rektorów Polskich

Rozdział 11. 20 lat działania FRP na rzecz KRASP w ramach partnerstwa strategicznego oraz oferta dla uczelni członkowskich. Główne projekty, szkoły zarządzania strategicznego, konferencje i publikacje FRP-ISW

Rozdział 12. Uchwały i stanowiska programowe Prezydium i Zgromadzenia Plenarnego KRASP w kadencji 2020–2024 (wybór autorski)

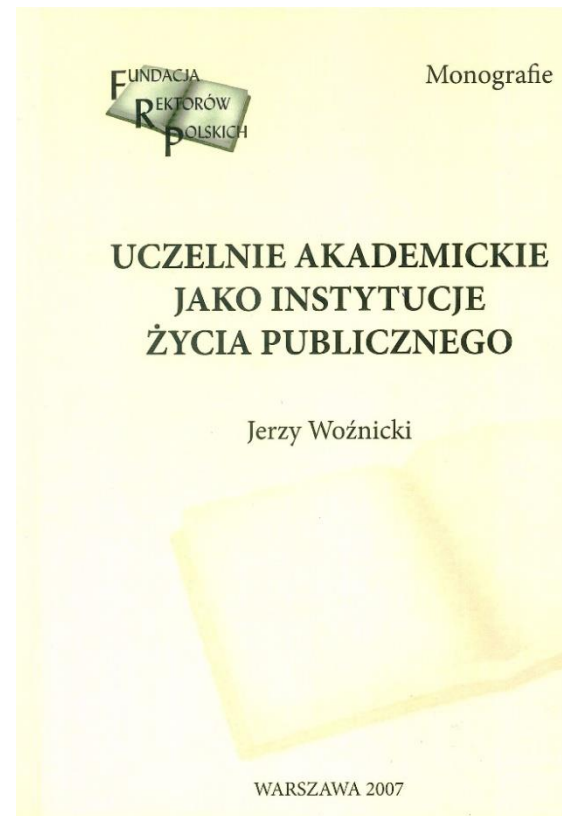
INTENCJA I WKŁAD AUTORA W NAWIĄZANIU DO WCZEŚNIEJSZYCH WYDARZEŃ

Dwa główne wydarzenia jubileuszowe w historii KRASP od utworzenia:

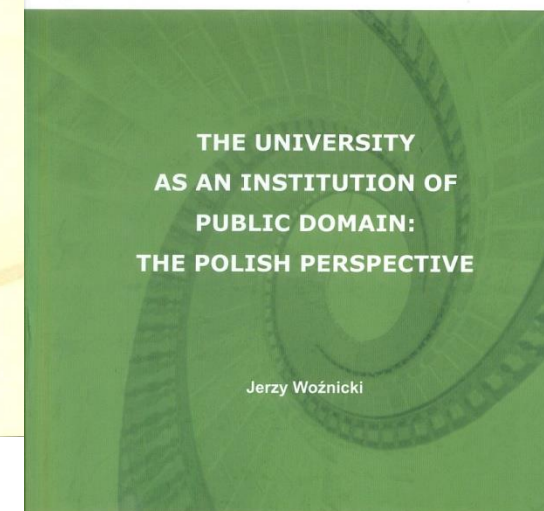
- **1997 r.** – Utworzenie (autorstwo głównych dokumentów)
- **2007 r.** – Jubileusz 10-lecia.

Dar autora dla przyjaciół w rektorstwie: autorska monografia jubileuszowa o uczelniach członkowskich KRASP.

Książka wydana w języku polskim i angielskim.

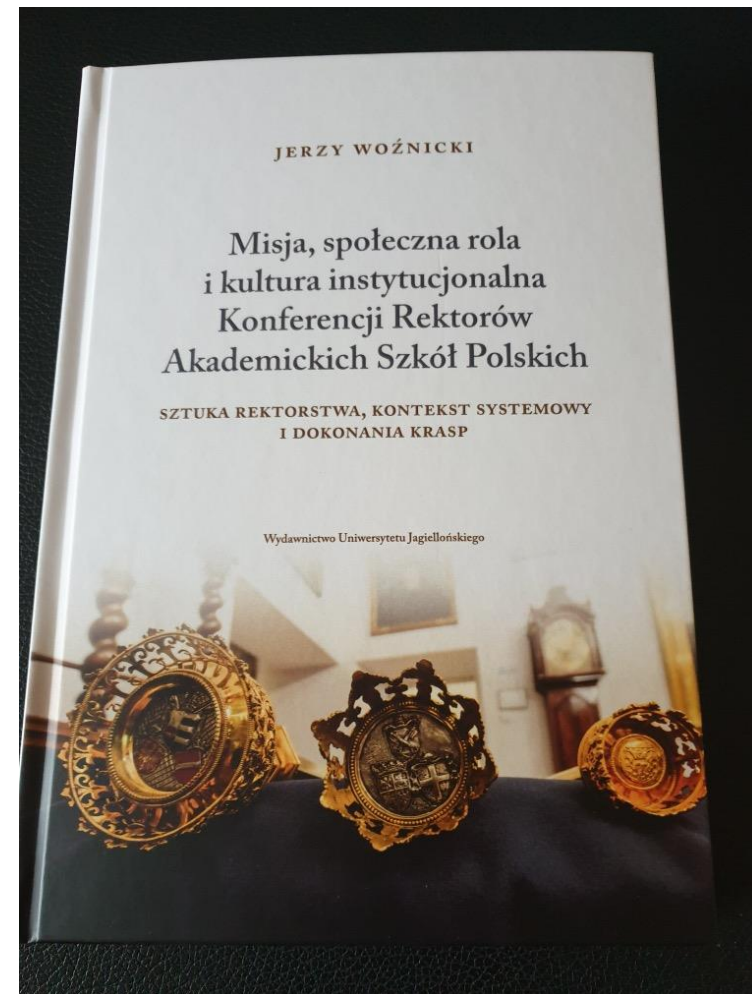
HIGHER EDUCATION FOR A KNOWLEDGE SOCIETY

- **2022 r.** – Jubileusz 25-lecia KRASP

Autorska monografia jubileuszowa w darze
dla przyjaciół w sztuce rektorstwa.

Książka wydana w języku polskim i
przewidziana do druku w języku ukraińskim.

Monografia naukowa, stanowiąc **kolejny element cyklu wydawnictw jubileuszowych KRASP**, w niczym **nie przypomina żadnej ze swoich poprzedniczek**. Inny jest jej charakter, inny cel, inny zakres, odmienne są podstawy, na jakich zostały oparte jej treści.

Ta książka jest poświęcona KRASP, ale nie relacjonuje wyczerpująco kolejnych działań organów Konferencji, nie zawiera kalendarza wydarzeń. **Stanowi raczej rodzaj** przeprowadzonej na podstawie wybranych dokonań i elementów dorobku KRASP **refleksji nad jej rolą, pozycją, znaczeniem dla uczelni i rektorów, wpływem na działanie systemu szkolnictwa wyższego i nauki oraz na jego rozwój**.

Książka jest autorska w dwojakim sensie.

Po pierwsze, została w swej głównej, oryginalnej części **napisana przez jednego autora.**

Po drugie, **zawiera treści opisane na podstawie jego własnej percepcji zdarzeń – nie zasłyszanych, nie takich, o których przeczytał, ale tych doświadczonych osobiście.**

Skutkuje to **przekazem bardziej bezpośrednim**, być może relacją o **większej wiarygodności**, z tym jednak zastrzeżeniem, że **niektóre treści i stwierdzenia mogą być w związku z tym naznaczone pewnym subiektywizmem**

Jeśli nawet **przedstawione oceny lub opinie zostały oparte na przywołanych faktach i znajdują uzasadnienie w dokumentach i doświadczeniach autora jako uczestnika i świadka wydarzeń**, to i tak nie należy *a priori* **wykluczyć w pewnym zakresie subiektywnego charakteru przekazu.**

Książka – zgodnie z intencją autora – jest jego osobistą pogłębioną refleksją na temat działalności KRASP, podkreślającą znaczenie utworzenia FRP przez rektorów jako jednego z ich istotnych dokonań.

Zawiera zbiór myśli o kontekście systemowym funkcjonowania uczelni i sztuce rektorstwa, o misji i wartościach Konferencji Rektorów, o jej społecznej roli, ze szczególnym uwzględnieniem udziału w działalności legislacyjnej, będącej rodzajem żywiołu KRASP, z przypisywaniem wielkiego znaczenia obronie autonomii uczelni.

Warto spojrzeć na tę publikację jako na próbę syntezy przedsięwzięć i działań będących świadectwem angażowania się *pro publico bono* przez pokolenia rektorów znajdujących dzięki istnieniu KRASP ścieżki efektywnie prowadzonych działań wspólnych.

CHARAKTERYSTYKA KSIĄŻKI

Książka jest więc formą osobistego przekazu, wykorzystującego wiedzę ale została napisana z potrzeby serca. Intencją autora jest uhonorowanie Roku Jubileuszowego 25-lecia KRASP – instytucji, z którą czuje się on, i nigdy nie przestanie się czuć, silnie związany.

Tym okolicznościowym wydaniem autor pragnie również przekazać swoje podziękowanie rektorom – za przyjaźń, która wiele znaczy.

Nie chodzi tu jednak tylko o wartości symboliczne i emocjonalne. Monografia ma w ogólnym zamyśle charakter ściśle merytoryczny. Zawiera spojrzenie autora kształtowane nieprzerwanie przez cały okres jego działalności w KRASP na podstawie obserwacji uczestniczącej oraz aktywnie odgrywanych ról i sprawowanych funkcji wszystkich możliwych rodzajów w Konferencji Rektorów.

GŁÓWNE DOKONANIA KOLEJNYCH KADENCJI

Tabela 1

Liczba porządkowa kadencji	Lata i przewodniczący KRASP	Główne dokonania
I	1997–1999 Aleksander Koj	kreacja i inicjacja
II	1999–2002 Jerzy Woźnicki	instytucjonalizacja wewnętrzna i badawczo-programowa
III	2002–2005 Franciszek Ziejka	legislacja i autoregulacja systemowa
IV	2005–2008 Tadeusz Luty	internacjonalizacja europejska i autoregulacja środowiskowa
V	2008–2012 Katarzyna Chałasińska-Macukow	konsolidacja wewnętrzna i integracja środowiskowa
VI	2012–2016 Wiesław Banyś	partneryzacja programowa i internacjonalizacja
VII	2016–2020 Jan Szmidt	transformacja systemowa
VIII	2020–2024 Arkadiusz Mężyk	instytucjonalna reaktywność antykryzysowa

Źródło: opracowanie własne.

PRZEWYCIĘŻONE SYTUACJE KONFLIKTOWE KRASP

- **Spór o wymogi członkowskie** – kadencja I: 1997–1999
- **Konflikt KRASP – RGSW** – kadencja II: 1999–2002
- **Spór o KRASP w Sejmie: kryzys legislacyjny (ustawa z 2005 r.)** – kadencja III: 2002–2005
- **Manifestacje grup niezadowolonych rektorów (publ./niepubl.)** – kadencja IV: 2005–2008
- **Spór o statut i umowy ze studentami** – kadencja V: 2008 – 2012
- **Próby rozgrywania podziałów wśród uczelni członkowskich** – kadencja VI: 2012–2016
- **Osiąganie kompromisu w sprawie Ustawy 2.0** – kadencja V: 2016–2020
- **? Brak** – kadencja VI: 2020–2024

Idea utworzenia Fundacji Rektorów Polskich zrodziła się w wyniku dyskusji zainicjowanej w ramach Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP) w kadencji 1999–2002.

Była ona rezultatem przekonania o **niedostatecznym zapleczu merytorycznym Konferencji Rektorów do efektywnego udziału w procesie niezbędnych przemian w szkolnictwie wyższym i systemie badań naukowych.**

Za niezbędne rektorzy uznali wówczas utworzenie **własnego zaplecza merytorycznego dla reform w sektorze wiedzy**, w postaci **niezależnej instytucji badawczej** o wymaganych kompetencjach i autorytecie, **działającej przede wszystkim na rzecz rozwoju systemu edukacji narodowej i nauki.** W 2000 roku zrealizowane zostały prace nad koncepcją takiej instytucji.

FRP została objęta **opieką instytucjonalną o charakterze patronatu przez Politechnikę Warszawską** na podstawie decyzji Senatu.

W uchwale Senatu PW nr 150/XLIV/01 z 21 czerwca 2001 roku w związku z ustanowieniem Fundacji Rektorów Polskich czytamy:

W związku z ustanowieniem w dniu 7 czerwca 2001 r. w murach Politechniki Warszawskiej, przez grono kilkudziesięciu rektorów, Fundacji Rektorów Polskich z tymczasową siedzibą w PW, Senat – po zapoznaniu się z misją i Statutem Fundacji – wita tę inicjatywę, podkreślając jej znaczenie dla rozwoju szkolnictwa wyższego, nauki i kultury narodowej. (...) Senat postanawia, że (...) Politechnika Warszawska zapewni Fundacji Rektorów Polskich, jako instytucji powołanej do działania dla dobra publicznego w dziedzinie edukacji, nauki i kultury, odpowiednie warunki do działania, w tym stałą siedzibę na terenie Uczelni.

PODZIĘKOWANIA PREZYDIUM KRASP DLA PW

Dokument nr 4/III

Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich Uchwała Prezydium KRASP
z dnia 14 września 2002 r. w sprawie Fundacji Rektorów Polskich

Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich z zadowoleniem wita podjęcie działalności przez Fundację Rektorów Polskich, założoną przez rektorów uczelni akademickich w celu wspierania rozwoju edukacji, nauki i kultury.

Prezydium KRASP składa podziękowanie Senatowi Politechniki Warszawskiej za „zapewnienie Fundacji odpowiednich warunków do działania, a w tym stałej siedziby na terenie Uczelni”.

Prezydium wyraża poparcie dla inicjatywy Fundacji utworzenia instytutu badawczego działającego na rzecz rozwoju społeczeństwa wiedzy w naszym kraju, z misją prowadzenia badań nad szkolnictwem wyższym i nauką. Prezydium KRASP zwraca się do wszystkich instytucji i osób, którym drogie są cele wynikające z misji Fundacji, o udzielanie wsparcia podejmowanym przez nią przedsięwzięciom.

Przewodniczący KRASP
prof. dr hab. Franciszek Ziejka

THINK TANK FRP-ISW: CZŁONKOSTWO W „RODZINIE KRASP-OWSKIEJ”

Utworzona przez rektorów uczelni członkowskich FRP odgrywa służebną wobec KRASP rolę – zaplecza merytorycznego, programowego, projektowego i szkoleniowego, organizatora debaty publicznej w gronie rektorów oraz środowisk akademickich i naukowych.

Dlatego zasadnie FRP nazywana jest także „dzieckiem KRASP”. To rektorzy z Prezydium Konferencji ogłosili inicjatywę utworzenia FRP, dlatego Fundacja należy do tzw. „Rodziny KRASP-owskiej”.

FRP, wspólnie ze specjalnie ustanowionym Konsorcjum Uczelni Niepaństwowych (KUN), w 2003 roku utworzyła Instytut Społeczeństwa Wiedzy. **FRP i ISW, jako kreatorów think tanku, połączyła umowa o partnerstwie strategicznym i wspólnym działaniu na rzecz realizacji celów statutowych.**

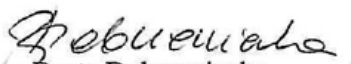
OCENA DOKONAŃ FRP: STANOWISKO SENATU PW

Stanowisko
Senatu Politechniki Warszawskiej
z dnia 20 lutego 2013 r.
w sprawie działalności Fundacji Rektorów Polskich

Po zapoznaniu się ze sprawozdaniem z pierwszych dziesięciu lat prac Fundacji Rektorów Polskich działającej w ramach think-tanku wspólnie z Instytutem Społeczeństwa Wiedzy, Senat Politechniki Warszawskiej, Uczelni patronującej instytucjonalnie tym działaniom, nawiązując do swojej uchwały z dnia 21 czerwca 2001 roku, wysoko ocenia wkład Fundacji Rektorów Polskich i Instytutu Społeczeństwa Wiedzy w rozwój szkolnictwa wyższego, nauki i innowacyjności w naszym kraju.

Dorobek ten powinien być pomnażany w kolejnych latach służąc – jak dotychczas – uczelniom akademickim i reprezentującej je Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich.

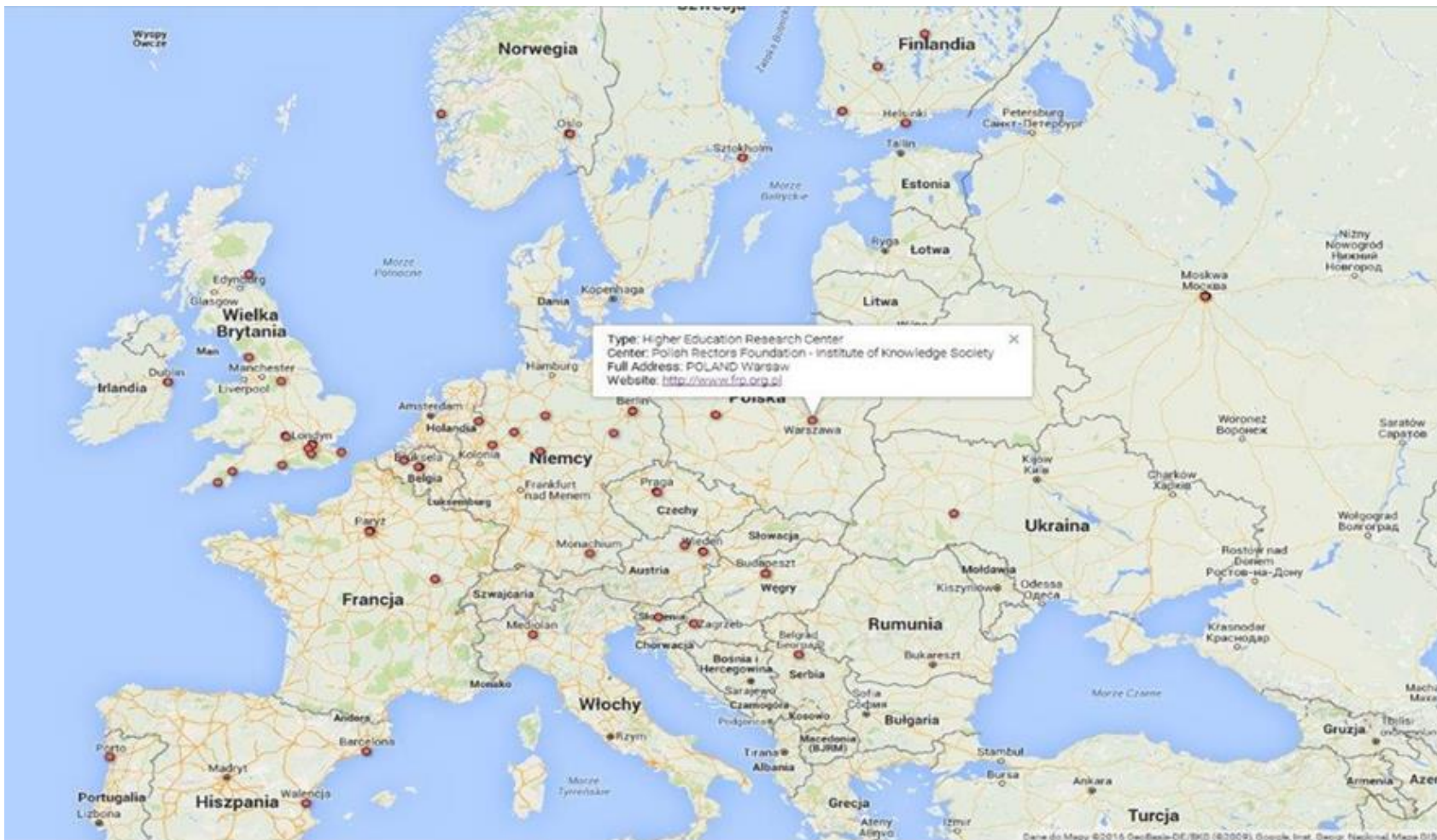
Sekretarz Senatu

mgr Beata Dobrzeniecka

Rektor

prof. dr hab. inż. Jan Szmidt

POZYCJA MIĘDZYNARODOWA FRP-ISW (ANG.PRIF-IKS)

FRP-ISW jest jedną z wiodących instytucji na świecie zajmujących się badaniami nad szkolnictwem wyższym, w tym jedną z dwóch instytucji w Polsce wg. Boston College Center for International Higher Education

- I. Dokumenty dotyczące **sytuacji międzynarodowej na wschodzie Polski**
- II. Dokumenty dotyczące **aktualnej sytuacji społecznej w kraju**
- III. Dokumenty dotyczące **wartości i wolności akademickich**
- IV. Dokumenty dotyczące **sytuacji pandemicznej**
- V. Dokumenty dotyczące **zmian wprowadzanych przez MEiN i inne ministerstwa**
- VI. Dokumenty dotyczące **finansowania szkolnictwa wyższego i nauki**

PODSUMOWANIE (1)

Sukces instytucjonalny KRASP mierzony osiągnięciami i pozycją Konferencji Rektorów w kraju i poza jego granicami **zasługuje na uznanie.**

Powinno to w szczególności dotyczyć **ocen przedstawicieli zainteresowanych organów państwa**, z którymi rektorzy pragną współdziałać **w ramach zasady partnerstwa i dialogu społecznego**, ale także reprezentantów partnerskich **instytucji przedstawicielskich w kraju** oraz uczelni i ich **reprezentacji narodowych działających w przestrzeni międzynarodowej**, w tym w EUA.

Słowa i stwierdzenia kluczowe odnoszące się do Konferencji Rektorów i ją charakteryzujące:

- funkcje przedstawicielskie;
- zaangażowanie i aktywność;
- determinacja w obronie autonomii;
- pełna reprezentatywność;
- demokratyczny charakter;
- poszanowanie wolności i wartości akademickich;
- akceptacja różnorodności i dywersyfikacji w systemie;
- przekonanie o wartości konsensusu;
- zasada relacji przyjacielskich;
- otwartość na uznawania praw i interesów innych niż własne;
- gotowość do wspierania się wzajemnie;
- solidarność w zakresie wspierania działalności programowej;
- przywiązanie do zasady wspólnoty;
- aktywność w projektach międzynarodowych;
- partnerstwo z innymi narodowymi konferencjami rektorów

PODSUMOWANIE (3)

W swych działaniach **rektorzy uczelni członkowskich** odrzucają postawy egoizmu i bezwzględnej rywalizacji – osobistej i instytucjonalnej, **preferując relacje partnerskie i przyjacielskie.**

Można wyrazić przekonanie, że znajdzie to **potwierdzenie w dokonaniach organów KRASP, w dojrzałości uchwalanych dokumentów i w aktywności kontynuowanej, a także w działaniach think tanku FRP-ISW realizowanej w odpowiedzi na zlecane projekty i zadania programowe określone przez Zgromadzenie Plenarne.**

Wszystkie przywołane stwierdzenia pozwalają na **sformułowanie zdecydowanie pozytywnej prognozy dotyczącej dalszej działalności KRASP w kolejnych kadencjach.**

PODZIĘKOWANIE ZA MOŻLIWOŚĆ ZAPREZENTOWANIA KSIĄŻKI I PRZYJĘCIE JEJ JAKO DARU AUTORA, PRZEZ REKTORÓW